

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування**

Кафедра публічного управління та адміністрування

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ, ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА БЕЗПЕКА

*Методичні рекомендації для підготовки фахівців за
ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю
"Публічне управління та адміністрування"*

Київ – 2018

УДК 35:327.7(076)

Г 54

Рекомендовано до друку Вченою радою Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського, протокол № 4 від 20 грудня 2018 р.

Укладачі:

С. О. Кравченко, доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського;

О. Л. Євмешкіна, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського.

Рецензенти:

В. В. Карлова, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічної політики та політичної аналітики Національної академії державного управління при Президентіві України;

Р. А. Науменко, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Київського національного торговельно-економічного університету.

Г 54

Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека : метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування" / уклад. : С. О. Кравченко, О. Л. Євмешкіна. – К. : УкрСІЧ, 2018. – 28 с.

У методичних рекомендаціях наведено програму і тематичний план навчальної дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека", форми контролю слухачів, вимоги, питання для обговорення, тематика і рекомендовані джерела для підготовки до семінарських занять та виконання творчих робіт. Відображений короткий зміст лекційного матеріалу розділів відповідної дисципліни.

УДК 35:327.7(076)

© С. О. Кравченко,
О. Л. Євмешкіна,
укладання, 2018

© Вид-во "УкрСІЧ", 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	8
РОЗДІЛ 1. ЯВИЩЕ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇЇ УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР	9
РОЗДІЛ 2. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	13
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВОЮ	17
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ.....	21
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	22
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25

ВСТУП

Актуальність вивчення дисципліни

- Однією з найбільш значущих сучасних тенденцій суспільного розвитку виступає глобалізація. Вона характеризується поширенням взаємозв'язків і підвищенням взаємозалежності між країнами, спричиняє збільшення проникності кордонів, трансформацію державного суверенітету і функцій держави, яка втрачає статус єдиного суб'єкта інтеграції та вираження інтересів великих спільнот. В межах глобалізаційного розвитку відбувається уніфікація форм державної організації. Загалом глобалізація виступає складним багатовимірним явищем, що зумовлює перетворення у всіх сферах життєдіяльності суспільства.
- У комплексній проблематиці, пов'язаній з глобалізацією, важливе місце належить проблемам становлення і розвитку наддержавного й глобального управління, впливу глобалізації на державотворення і управління державою, національну безпеку. Зокрема, на даний час існує досить велика кількість міжнародних організацій, які відіграють суттєву роль у глобальному управлінні та активно впливають на внутрішню політику держав, нерідко всупереч їх національним інтересам. Новим явищем стало становлення потужних наддержавних регіональних об'єднань, у діяльності яких все виразніше простежуються риси, притаманні державному управлінню. Важливими суб'єктами глобального управління виступають транснаціональні корпорації. Інститути глобального громадянського суспільства також досить потужно включаються у процеси прийняття рішень на глобальному та національному рівнях.
- Дисципліна входить до циклу дисциплін, що формують фахові (спеціальні) компетентності, освітньо-професійних програм підготовки магістрів за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування".

Метою викладання навчальної дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека" є формування у студентів системи знань про управлінський вимір глобалізації, її впливу на діяльність органів управління національних держав, безпеку та політику європейської інтеграції, вмінь та навичок використовувати ці знання у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека" є забезпечити системне розуміння та комплексні знання щодо управлінського виміру глобалізації, її впливу на діяльність органів управління національних держав, євроінтеграцію та безпеку.

Результати навчання

Після вивчення дисципліни слухачі повинні:

знати:

- базові поняття щодо глобалізації та глобального управління, основні напрацювання глобалістики;
- сутність, різновиди та особливості прояву сучасних глобальних проблем і криз;
- основні моделі та механізми глобального управління, його основних суб'єктів і їх роль у такому управлінні;
- поняття і структуру глобального громадянського суспільства, механізми участі його інститутів у глобальному управлінні;
- основні глобалізаційні чинники та глобальні інституційні механізми впливу на державотворення та управління державою;
- напрями та механізми адаптації державного управління до умов глобалізаційного розвитку;
- зміст основних концепцій національної безпеки та механізми її забезпечення.

вміти:

- аналізувати концепції, моделі, підходи глобального управління, оцінювати їх ефективність з погляду розв'язання глобальних проблем і криз;
- систематизувати глобалізаційні чинники впливу на державотворення та управління державою в Україні, враховувати дію цих чинників при прийнятті рішень щодо державної політики;
- визначати потреби, можливості та шляхи співпраці державних інститутів із суб'єктами глобального управління для вирішення суспільних проблем;
- розробляти рекомендації та рішення щодо адаптації державного управління до умов глобалізаційного розвитку;
- пропонувати механізми взаємодії органів публічної влади з інститутами глобального громадянського суспільства у вирішенні проблем розвитку України на сучасному етапі;
- оцінювати можливості й розробляти рекомендації щодо використання кращих технологій державного реагування на загрози національним інтересам та формування оптимальної стратегії національної безпеки.

Навчальна стратегія дисципліни

Досягнення результатів навчання здійснюється шляхом:

- *проведення лекцій* для надання слухачам необхідних знань;
- *самотійного навчання слухачів* на основі розроблених для дисципліни навчально-методичних матеріалів;
- *участі слухачів у семінарських заняттях* з метою розвитку критичного мислення, формування та розвитку здатності аналізувати проблеми глобалізації, її впливу на державне управління, євроінтеграції та безпеки, пропонувати шляхи вирішення цих проблем;
- *виконання і презентації індивідуальних завдань* у вигляді творчих робіт до розділів дисципліни;
- *проведення підсумкового контролю* засвоєння знань.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ЯВИЩЕ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇЇ УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР

Тема 1.1. Процеси глобалізації у сучасному світі

Тема 1.2. Глобалістика як галузь наукових досліджень глобалізації

Тема 1.3. Глобальні проблеми та моделі глобального управління

РОЗДІЛ 2. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Тема 2.1. Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління

Тема 2.2. Розвиток систем управління на рівні наддержавних регіональних об'єднань

Тема 2.3. Роль транснаціональних корпорацій у глобальному управлінні

РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВОЮ

Тема 3.1. Зміна ролі та функцій держави у глобалізованому світі

Тема 3.2. Вплив глобалізаційних процесів на діяльність національної держави

Тема 3.3. Державний суверенітет в умовах глобалізації

Тема 3.4. Інституційні засади політики національної безпеки в глобальному контексті

Тема 3.5. Напрями глобальної еволюції державно-управлінських систем

Тема 3.6. Державне стратегічне планування в умовах глобалізації

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем 1	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього 2	у тому числі				всього 7	у тому числі			
л 3		п 4	сем. 5	с. р. 6	л 8		п 9	сем. 10	с. р. 11	
Розділ 1. Явище глобалізації та її управлінський вимір										
Тема 1.1. Процеси глобалізації у сучасному світі	10	2		2	6	10			2	8
Тема 1.2. Глобалістика як галузь наукових досліджень глобалізації	8				8	8				8
Тема 1.3. Глобальні проблеми та моделі глобального управління	12	2		2	8	12	2			10
Разом за розділом 1	30	4		4	22	30	2		2	26
Розділ 2. Глобалізація управління суспільними процесами у сучасному світі										
Тема 2.1. Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління	12	4		2	6	12	2			10
Тема 2.2. Розвиток систем управління на рівні наддержавних регіональних об'єднань	10	2		2	6	10			2	8
Тема 2.3. Роль транснаціональних корпорацій у глобальному управлінні	8	2			6	8				8
Разом за розділом 2	30	8		4	18	30	2		2	26
Розділ 3. Вплив глобалізації на державотворення та управління державою										
Тема 3.1. Зміна ролі та функцій держави у глобалізованому світі	5				5	5				5
Тема 3.2. Вплив глобалізаційних процесів на діяльність національної держави	10	2		2	6	10			2	8
Тема 3.3. Державний суверенітет в умовах глобалізації	6	2			4	6	2			4
Тема 3.4. Інституційні засади політики національної безпеки в глобальному контексті	10	2		2	6	10			2	8
Тема 3.5. Напрями глобальної еволюції державно-управлінських систем	6	2			4	6	2			4
Тема 3.6. Державне стратегічне планування в умовах глобалізації	8	2			6	8	2			6
Разом за розділом 3	45	10		4	31	45	6		4	35
Усього годин	105	22		12	71	105	10		8	87

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчальні результати слухачів у межах дисципліни оцінюються на основі:

- виконання і презентації творчих робіт;
- участі у семінарських заняттях;
- підсумкового контролю засвоєння знань.

Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни – 100.

Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль									Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3				
C1.1	C1.3	TP1	C2.1	C2.2	TP2	C3.2	C3.4	TP3	30	100
6	6	10	6	6	12	6	6	12		

C1.1 ... C3.4 – семінарські заняття до тем розділів

TP1 ... TP3 – творчі роботи до розділів

Розподіл балів для заочної форми навчання

Поточний контроль							Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3				
C1.1	TP1	C2.2	TP2	C3.2	C3.4	TP3	30	100
5	15	10	15	5	5	15		

C1.1 ... C3.4 – семінарські заняття до тем розділів

TP1 ... TP3 – творчі роботи до розділів

РОЗДІЛ 1. ЯВИЩЕ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇЇ УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР

Мета: Сформуванати у слухачів:

- уявлення про історичні та соціально-філософські витoki глобалізації як цивілізаційного феномену;
- розуміння сутності глобалізації як складного багатовимірного явища та основних напрацювань глобалістики як галузі наукових досліджень глобалізації;
- вміння аналізувати процеси світового розвитку з використанням підходів глобалістики, визначати особливості управління суспільними процесами в умовах глобалізації.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Процеси глобалізації у сучасному світі. Характеристика вертикальних цивілізацій. Захід і Схід як предмет цивілізаційного аналізу. Характеристика горизонтальних цивілізацій. Поняття глобалізації. Наукові підходи до вивчення глобалізації. Прояви глобалізації у різних галузях суспільного життя. Принципи формування глобальної цивілізації: цілісності світу, системного характеру економічних та соціокультурних відносин країн, зумовленості локальних та глобальних процесів суспільного розвитку. Глобальна, масова маргінальна, космополітична, транснаціональна культура. Принципи формування глобальної культурної цілісності: єдності й різноманіття культури; "культурної демократії"; міжнародної культурної співпраці та ін. Глобалістика як нова інтегративна галузь наукового знання вивчення глобальних явищ. Головна мета, об'єкт, предмет та категорії глобалістики: глобальний розвиток, глобальна система, глобальне суспільство, інтеграція, коеволюція, локалізація, інтернаціоналізація, регіоналізація, суверенітет, модернізація, традиціоналізм та ін. Етапи розвитку глобалістики. Школи глобалістики: Римського клубу; Інституту всесвітніх спостережень (США), універсального еволюціонізму, Д.Гвішиані та ін. Глобальні процеси природного характеру (екологічні процеси, зростання чисельності людської популяції, зміна клімату, виснаження ресурсів, скорочення біорізноманітності). Загальні наукові завдання глобалістики. Глобальні проблеми та моделі глобального управління. Категорії глобальних проблем та світових проблем. Поняття глобальних проблем. Природа глобальних проблем. Соціально-економічні і екологічні проблеми. Глобальні проблеми безпеки. Групи глобальних проблем. Проблеми взаємовідносин "Північ-Південь" та "Захід-Схід", можливі шляхи оптимізації світового розвитку по осі Північ-Південь, економічна десоверенізація держави. Глобальне управління та його основні моделі. Модель глобальної держави. Модель світового уряду. Модель наддержавного управління. Модель глобального урядування. Глобальні цілі розвитку суспільства, визначені документами ООН.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 1

Творча робота до розділу 1

Мета: формування систематизованих знань про явище глобалізації та умінь аналізувати її управлінський вимір.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 1

1. Глобалізація з погляду її історичних форм.
2. Глобалізація у новітній історичний період.
3. Погляди У.Бека щодо глобалізації.
4. Погляди Е.Гідденса щодо глобалізації.
5. Погляди І.Уоллерстайна щодо глобалізації.
6. Позитивні та негативні наслідки глобалізації.
7. Процес "включення / виключення" як глобалізаційне явище.
8. Основні антиномії глобалізації.
9. Поняття глобалізації у поглядах вчених.
10. Поширення процесів міждержавної економічної та політичної інтеграції як складова глобалізації.
11. Процеси економічної глобалізації у сучасному світі.
12. Процеси духовно-культурної глобалізації у сучасному світі.
13. Проблема ідентичності у глобалізованому світі.
14. Етичні аспекти глобалізації.
15. Інформаційні аспекти глобалізації.
16. Співвідношення глобалізації та локалізації у сучасному світі.
17. Основні напрями розвитку глобалістики.
18. Проблемне поле досліджень глобалістики.
19. Основні глобальні кризи сучасності.
20. Криза підтримання миру: сутність та шляхи подолання.
21. Демографічна глобальна криза та управлінські механізми її подолання.
22. Глобальна екологічна криза та можливості її подолання.
23. Глобальна інформаційна криза: сутність, особливості, напрями подолання.

Семінарське заняття до теми 1.1 "Процеси глобалізації у сучасному світі"

Мета: формування уявлень про глобалізаційні процеси, що відбуваються у сучасному світі, вмінь аналізувати різноманітні аспекти глобалізації та її впливи на суспільство.

Питання для обговорення:

1. Поняття глобалізації.
2. Цілісність сучасного світу та його різноманіття.
3. Сутність цивілізаційної парадигми та її основні положення.
4. Співвідношення "цивілізація", "суспільство", "культура".
5. Типологічні моделі цивілізації та її різновиди.
6. Принципи формування глобальної цивілізації.
7. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу.
8. Складові інформаційної глобалізації. Інформаційна глобальна політика.
9. Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції.
10. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації.

Семінарське заняття до теми 1.3

"Глобальні проблеми та моделі глобального управління"

Мета: формування уявлень про моделі глобального управління та вмінь виділяти й аналізувати глобальні проблеми, концепції, моделі, підходи глобального управління, оцінювати їх ефективність з погляду розв'язання глобальних проблем і криз.

Питання для обговорення:

1. Класифікація глобальних проблем.
2. Моделі глобального управління.
3. Передумови розробки сценарію розвитку глобальної цивілізації в умовах глобальних криз.
4. Основні положення концепції "зіткнення цивілізацій" (С.Хантінгтон) та "діалогу цивілізацій" (М.Хаттамі).
5. Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій.
6. Порівняльний аналіз світових цивілізацій.
7. Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу.
8. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур.
9. Політичний простір та політичний час глобального світу.
10. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій.
11. Глобальна нерівність.
12. Регіональна нерівність як результат нерівномірного розвитку світової економіки.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека", розділ 1.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека", розділ 1.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Богатуров А. Д. Глобализация как "синдром поглощения" в международной политике // Богатуров А. Д., Косолапов Н. П., Хрусталева М. А. Очерки теории и методологии политического анализа международных отношений. – М. : НОМФО, 2002. – 390 с.
2. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн ; пер. с англ. П. М. Кудюкина ; под общ. ред. Б. Ю. Кагарлицкого. – СПб. : Университетская книга, 2001. – 416 с.
3. Василенко И. А. Политическая глобалистика : учеб. пособ. / И. А. Василенко. – М. : Логос, 2000. – 360 с.
4. Ващенко К. О. Зовнішні пріоритети України та нові моделі стратегічного партнерства : навч.-метод. матеріали / К. О. Ващенко, Р. В. Войтович. – К. : НАДУ, 2013 – 60 с.
5. Войтович Р. В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз) : монографія / Р. В. Войтович. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 680 с.
6. Глобалізація та управління суспільними процесами : нав. посіб. / кол. авт.: С. О. Кравченко, В. В. Карлова, О. А. Корнієвський та ін. – К. : УкрСІЧ, 2016. – 156 с.
7. Дорошкевич А. С. Філософія глобальних проблем сучасності : консп. лекцій / А. С. Дорошкевич, О. Є. Сук, А. П. Смелянцев. – Х. : ХНАДУ, 2014. – 174 с.
8. Ильин И. В. Политическая глобалистика : учеб.-метод. комплекс / И. В. Ильин, О. Г. Леонова. – М. : МАКС Пресс, 2013. – 95 с.
9. Потехін О. Глобалізація системи безпеки : навч. посіб. / О. Потехін, І. Тодоров. – Д. : Ноулідж, 2011. – 246 с.
10. Прыкин Б. В. Глобалистика : учебник / Б. В. Прыкин. – М. : Юнити, 2007. – 464 с.
11. Сиротенко А. Глобальні проблеми людства / А. Сиротенко // Географія та основи економіки в школі. – 2002. – № 1. – С. 11-16.
12. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник / Є. М. Суліма, М. А. Шепелев. – К. : Вища школа, 2010. – 544 с.
13. Управління суспільними процесами: глобалізаційний вимір : навч. посіб. / кол. авт.: Кравченко С.О., Вернудіна І.В. Карлова В.В. та ін. – К. : УкрСІЧ, 2017. – 240 с.
14. Фідря Н. Глобальні проблеми людства та ідея сталого розвитку суспільства / Н. Фідря // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2005. – № 33. – С. 17-21.
15. Чешков М. А. Глобалистика как научное знание. Очерки теории и категориального аппарата / М. А. Чешков. – М. : НОФМО, 2005. – 224 с.
16. Юськів Б. М. Концепція і парадигми глобального управління / Б. М. Юськів // Політичний менеджмент. – 2009. – № 1. – С. 119-130.

РОЗДІЛ 2. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Мета: Сформуванню у слухачів:

- розуміння глобальних тенденцій в управлінні сучасними суспільними процесами;
- комплексні знання про основні різновиди суб'єктів глобального управління та їх роль у такому управлінні;
- вміння та навички аналізувати і прогнозувати напрями глобалізації управління суспільними процесами, визначати потреби, можливості та шляхи співпраці державних інститутів із суб'єктами глобального управління у вирішенні суспільних проблем.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління. Мережева модель соціальної організації. Основні ознаки міжнародної організації. Класифікація міжнародних організацій. Основні типи функцій міжнародних організацій. Організація об'єднаних націй. Світовий банк. Міжнародний валютний фонд. Організація економічного співробітництва та розвитку. Розвиток систем управління на рівні наддержавних регіональних об'єднань. Наддержавні регіональні об'єднання та їх характерні особливості. Принципи діяльності наддержавних регіональних об'єднань. Основні підходи до визначення транснаціональної корпорації (далі – ТНК). Причини утворення та розвитку ТНК. Роль ТНК у світових економічних процесах. Особливості територіального розміщення ТНК. Діяльність транснаціональних корпорацій. Взаємовідносини державного управління і ТНК в умовах глобалізації. Національні держави і транснаціональні корпорації як головні суб'єкти глобального управління. ТНК як "рушійні сили" глобалізації суспільного розвитку. Концепції інституційного устрою глобального управління та місце ТНК в ньому.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 2

Творча робота до розділу 2

Мета: формування систематизованих знань про напрями глобалізації управління суспільними процесами у сучасному світі та вмінь оцінювати ефективність основних моделей та механізмів глобального управління з погляду розв'язання глобальних проблем і криз.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 2

1. Поняття та особливості глобальних проблем сучасного світу.

2. Глобальні економічні проблеми: сутність та можливості вирішення.
3. Глобальні політичні проблеми: сутність та можливості вирішення.
4. Глобальні екологічні проблеми: сутність та можливості вирішення.
5. Глобальні духовно-культурні проблеми: сутність та можливості вирішення.
6. Глобальні проблеми безпеки: сутність та можливості вирішення.
7. Модель глобальної держави: сутність, особливості, проблеми функціонування.
8. Модель світового уряду: сутність, особливості, проблеми функціонування.
9. Модель наддержавного управління: сутність, особливості, проблеми функціонування.
10. Модель глобального урядування: сутність, особливості, проблеми функціонування.
11. Практична модель глобального управління під егідою ООН та її дієвість у сучасному світі.
12. Управлінські функції міжнародних організацій та особливості їх реалізації у глобальному управлінні.
13. Механізми діяльності Світового банку як суб'єкта глобального управління.
14. Механізми діяльності МВФ як суб'єкта глобального управління.
15. Механізми діяльності ОЕСР як суб'єкта глобального управління.
16. Механізми діяльності СОТ як суб'єкта глобального управління.
17. Механізми діяльності ЮНЕСКО як суб'єкта глобального управління.
18. Механізми діяльності ВООЗ як суб'єкта глобального управління.
19. Система наддержавного управління на рівні ЄС: структура, особливості та проблеми функціонування.
20. Система наддержавного управління на рівні Африканського Союзу: структура, особливості та проблеми функціонування.
21. Система наддержавного управління на рівні Південноамериканського союзу: структура, особливості та проблеми функціонування.
22. Система наддержавного управління на рівні ASEAN: структура, особливості та проблеми функціонування.
23. Система наддержавного управління на рівні ЄАЕС: структура, особливості та проблеми функціонування.
24. Найбільші світові ТНК як суб'єкти глобального управління.
25. Механізми взаємодії ТНК та держав у глобальному управлінні.
26. Позитивні та негативні наслідки включення ТНК у глобальне управління.

Семінарське заняття до теми 2.1

"Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління"

Мета: формування та розвиток вмінь і навичок аналізу діяльності міжнародних організацій як суб'єктів глобального управління, визначення можливостей та шляхів співпраці державних інститутів з міжнародними

організаціями у вирішенні суспільних проблем.

Питання для обговорення:

1. Функції міжнародних організацій як суб'єктів глобального управління.
2. Передумови створення системи глобального управління: Світового уряду, Світового парламенту, Глобальної судової системи.
3. Міжнародні норми та організації, які можуть стати елементами системи глобального управління.
4. Формування системи глобального менеджменту.
5. Синонімічна, планетарна, наднаціональна і цивілізаційна концепції глобального управління.
6. Проблеми і перспективи участі України в системі глобального урядування.

Семінарське заняття до теми 2.2

"Розвиток систем управління на рівні наддержавних регіональних об'єднань"

Мета: формування та розвиток вмінь і навичок аналізу систем управління на рівні наддержавних об'єднань на прикладі ЄС, визначення переваг, можливостей, проблем та ризиків європейської інтеграції для системи державного управління України.

Питання для обговорення:

1. Поняття наддержавних регіональних об'єднань та особливості їх функціонування.
2. Інтеграційні процеси в Європі.
3. Розвиток ідеї Єдиної Європи та місце в ній України.
4. Сутність ЄС як інтеграційного об'єднання особливого типу.
5. Субсидіарність, солідарність і комунітарне право як інструменти розвитку інтеграційних процесів, гармонізації управлінських систем країн ЄС.
6. Становлення та особливості розвитку відносин України з ЄС.
7. Стратегічне планування політики європейської інтеграції.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека", розділ 2.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека", розділ 2.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Афонін Е. А. Глобальне громадянське суспільство як феномен сучасного глобального світу / Е. А. Афонін, Т. В. Бельська // Вісник НАДУ. – 2013. – № 4. – С. 9-16.

2. Бек У. Власть и ее оппоненты в эпоху глобализма. Новая всемирно политическая экономия / У. Бек ; пер. с нем. А. Б. Григорьева, В. Д. Седельника; послесл. В. Г. Федотовой, Н. Н. Федотовой. – М. : Прогресс Традиция; Территория будущего, 2007. – 464 с.
3. Волынчук А. Б. Международные организации политического и экономического сотрудничества : учеб. пособ. / А. Б. Волынчук, С. В. Севастьянов. – Владивосток : Изд-во ВГУЭС, 2008. – 164 с.
4. Глобалізація та управління суспільними процесами : навч. посіб. / кол. авт.: С. О. Кравченко, В. В. Карлова, О. А. Корнієвський та ін. – К. : УкрСІЧ, 2016. – 156 с.
5. Глобальне управління – 2025 : доповідь Національної розвідувальної ради США та Інституту ЄС із досліджень безпеки / пер. з англ. Г. Лелів. – Л. : Літопис, 2011. – 120 с.
6. Грицяк І. А. Глобальне врядування: теоретико-методологічні аспекти / І. А. Грицяк. – http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpndidps/2011_1/Zmist_2011_1/Grytskyak_I.pdf
7. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 7 : Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції. – 2011. – 764 с.
8. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. – К. : Центр навч. л-ри, 2009. – 223 с.
9. Мокій А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. – К. : Центр учбов. л-ри, 2011. – 280 с.
10. Рибалко Ю. С. ТНК в інституційній архітектурі глобального урядування світової економіки / Ю. С. Рибалко // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2014. – №1(2014). – С. 217-224.
11. Скавронська І. В. Місце і роль ТНК у розвитку національних економік / І. В. Скавронська, О. В. Мадараш / Молодий вчений. – 2016. – № 4 (31). – С. 197-200.
12. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посіб. / О. М. Скрипник. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2011 – 226 с.
13. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник / Є. М. Суліма, М. А. Шепелєв. – К. : Вища школа, 2010. – 544 с.
14. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник / Є. М. Суліма, М. А. Шепелєв. – К. : Вища школа, 2010. – 544 с.
15. Управління суспільними процесами: глобалізаційний вимір : навч. посіб. / кол. авт.: Кравченко С.О., Вернудіна І.В. Карлова В.В. та ін. – К. : УкрСІЧ, 2017. – 240 с.

РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВОЮ

Мета: Сформувати у слухачів:

- розуміння ролі й функцій держави у глобалізованому світі, напрямів глобальної еволюції державно-управлінських систем;
- знання основних глобалізаційних чинників і глобальних інституційних механізмів впливу на державотворення та управління державою;
- уявлення про основні концепції національної безпеки та механізми її забезпечення;
- вміння та навички визначати напрями та механізми адаптації державного управління до умов глобалізації, враховувати дію глобалізаційних чинників при прийнятті рішень щодо державної політики;
- спроможність розробляти рекомендації щодо державного реагування на загрози національним інтересам та формування стратегії національної безпеки з урахуванням вливу суб'єктів глобального управління.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Зміна ролі та функцій держави у глобалізованому світі. Вплив глобалізаційних процесів на діяльність національної держави. Нова класифікація функцій держави. Політична функція держави. Економічна функція держави. Соціальна функція держави. Екологічна функція держави та її базові інститути. Функція охорони та захисту прав і свобод людини. Зовнішні функції держави. Сутність та зміст основних концепцій міжнародної безпеки (колективна безпека, безпека спільноти, загальна безпека, всебічна безпека). Суб'єкти забезпечення міжнародної та європейської безпеки, їх роль, функції, структура. Особливості інтеграції у воєнно-політичній сфері. Міжнародні, регіональні організації та військово-політичні блоки (ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО, ОДКБ) та їх роль у забезпеченні безпечного розвитку людства. Концептуальні підходи, правові засади та принципи забезпечення національної безпеки (далі – НБ). Цілі, основні завдання, особливості, напрями та шляхи реалізації політики НБ. Суб'єкти політики НБ, їх роль та функції. Вплив інститутів громадянського суспільства на політику НБ. Цивільний контроль за сектором НБ. Державне реагування на загрози національним інтересам та формування стратегії НБ з урахуванням глобалізаційних вливів. Державний суверенітет в умовах глобалізації. Суверенна національна держава. Звуження поля впливу національних держав. Розмивання суверенітету "знизу". Підрив національного суверенітету "ззовні". Особливості суверенітету в сучасних умовах. Сучасні держави з найбільшим суверенітетом. Перспективи розвитку національної держави в умовах часткового розмивання державного суверенітету. Напрями глобальної еволюції державно-управлінських систем. Світова тенденція універсалізації європейських принципів. Всесвітній процес розширення участі громадян в управлінні державою. Глобальний розвиток

електронного уряду. Запровадження децентралізованих моделей управління державою у різних регіонах світу. Поширення нового державного (публічного) менеджменту у глобальному масштабі. Розвиток системи надання публічних послуг як напрям державно-управлінських перетворень у світі. Адаптація державної політики до процесів глобалізації управління. Глобальні мережі як модель управління суспільними процесами. Поняття та особливості сучасного державного стратегічного планування. Загальна характеристика впливу глобалізації на державне стратегічне планування. Механізми впливу ООН на цілі державної політики. Глобальні цілі Світового банку та їх інтеграція у діяльність урядів світу. Пріоритети Міжнародного валютного фонду та їх впровадження у державне стратегічне планування. Стратегія ЮНЕСКО та її здійснення на національному рівні. Довгострокова стратегія "Європа 2020" та її реалізація у країнах ЄС.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 3

Творча робота до розділу 3

Мета: формування уявлень про роль і функції держави у глобалізованому світі, спроможності аналізувати різноманітні аспекти впливу глобалізації на державотворення та управління державою.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 3

1. Зміни політичної функції держави в умовах глобалізації.
2. Зміни економічної функції держави в умовах глобалізації.
3. Зміни соціальної функції держави в умовах глобалізації.
4. Зміни безпекової функції держави в умовах глобалізації.
5. Зміни екологічної функції держави в умовах глобалізації.
6. Зміни інформаційної функції держави в умовах глобалізації.
7. Зміни культурної функції держави в умовах глобалізації.
8. Діяльність держави щодо охорони та захисту прав і свобод людини в умовах глобалізації.
9. Зміни зовнішніх функцій держави в умовах глобалізації.
10. Діяльність держави щодо регулювання міжнаціональних конфліктів в умовах глобалізації.
11. Звуження впливу держави на суспільні процеси в умовах глобалізації.
12. Проблеми розмивання державного суверенітету "знизу" в умовах глобалізації.
13. Проблеми обмеження державного суверенітету в боку недержавних глобальних суб'єктів управління.
14. Абсолютний та відносний державний суверенітет в умовах глобалізації.

15. Зростання взаємозалежності держав та обмеження їх суверенітету в умовах глобалізації.
16. Зміни функціональних характеристик державного суверенітету в умовах глобалізації.
17. Вплив наддержавних регіональних об'єднань на державний суверенітет.
18. Вплив міжнародних організацій на державний суверенітет в умовах глобалізації.
19. Реалізація принципів забезпечення НБ в умовах сучасної України.
20. Проблеми формування та реалізації політики НБ в Україні.
21. Формування ефективних механізмів взаємодії суб'єктів політики НБ.
22. Проблеми та перспективи участі інститутів громадянського суспільства у здійсненні політики НБ.

Семінарське заняття до теми 3.2

"Вплив глобалізаційних процесів на діяльність національної держави"

Мета: формування та розвиток вмінь і навичок визначення напрямів та механізмів адаптації державного управління до умов глобалізації, врахування дії глобалізаційних чинників при прийнятті рішень щодо державної політики.

Питання для обговорення:

1. Держава як структурозумовлюючий суб'єкт світової системи.
2. Перспективи подальшого розвитку держав у теоріях глобалізації.
3. Нова класифікація функцій держави в умовах глобалізації.
4. Реалізація функцій держави в контексті глобалізаційних процесів.
5. Еволюція державного суверенітету в умовах глобалізації.
6. Сутність та закономірності економічних та політичних інтеграційних процесів.
7. Етапи (форми) економічної інтеграції (створення зони вільної торгівлі; митний союз; розширення свободи економічних процесів; економічний і валютний союз).
8. Специфіка та етапи політичної інтеграції.
9. Чинники, які гальмують інтеграційні процеси.
10. Формування загальної зовнішньої політики та політики безпеки на європейському континенті.
11. Механізми адаптації державного управління до умов глобалізації.

Семінарське заняття до теми 3.4

"Інституційні засади політики національної безпеки в глобальному контексті"

Мета: формування та розвиток вмінь і навичок розробляти рекомендації щодо захисту національних інтересів, формування та реалізації політики НБ в умовах глобалізації.

Питання для обговорення:

1. Концептуальні підходи щодо забезпечення національної безпеки.
2. Правові основи та принципи політики НБ.
3. Суб'єкти політики НБ, їх завдання та повноваження.
4. Чинники, які визначають особливості політики НБ та її основні завдання.
5. Роль ООН та НАТО у забезпеченні безпеки на глобальному рівні.
6. Воєнна політики, її мета та функції.
7. Вплив інститутів громадянського суспільства на політику НБ.
8. Функції, принципи, предмет та суб'єкти цивільного контролю за сектором НБ.
9. Завдання щодо удосконалення демократичного цивільного контролю за сектором НБ.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Основи наукових досліджень у галузі публічного управління", розділ 3.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Основи наукових досліджень у галузі публічного управління", розділ 3.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Баштанник В. Трансформація статусу національної держави в умовах розвитку інтеграційних процесів / В. Баштанник // Зб. наук. пр. НАДУ. – 2009. – Вип. 2. – С. 20-21.
2. Войтович Р. В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз) : монографія / Р. В. Войтович. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 680 с.
3. Глобалізація та управління суспільними процесами : нав. посіб. / кол. авт.: С. О. Кравченко, В. В. Карлова, О. А. Корнієвський та ін. – К. : УкрСІЧ, 2016. – 156 с.
4. Глобальна та національна безпека : підручник / кол. авт.: В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника. – К. : НАДУ, 2016. – 784 с.
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 7 : Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції. – 2011. – 764 с.
6. Сурмін Ю. П. Тенденції розвитку державного управління / Ю. П. Сурмін // Вісн. НАДУ. – 2007. – № 2. – С. 5-14.
7. Управління суспільними процесами: глобалізаційний вимір : навч. посіб. / кол. авт.: Кравченко С.О., Вернудіна І.В. Карлова В.В. та ін. – К. : УкрСІЧ, 2017. – 240 с.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

Самостійна робота слухача у межах навчальної дисципліни "Основи наукових досліджень у галузі публічного управління" передбачає написання та презентацію ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування слухачем питань відповідно до обраної тематики. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації.

Творча робота повинна бути підготовлена слухачем індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час семінарського заняття за відповідною тематикою у формі короткої доповіді (3-4 хв.) та відповідей на поставлені запитання.

Творча робота має висвітлювати:

- основні теоретичні положення за обраною темою;
- практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;
- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;
- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Творча робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням слухача стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок. Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. M] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а M – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У творчій роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль засвоєння знань слухачів з дисципліни "Глобалізація управління суспільними процесами, євроінтеграція та безпека" здійснюється у формі усного опитування відповідно до орієнтовного переліку питань, що наведені нижче.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Історичні етапи глобалізації.
2. Загальна характеристика проблемного поля глобалізації.
3. Основні антиномії глобалізації.
4. Глобалізація деструктивних суспільних явищ.
5. Розуміння глобалізації як процесу посилення взаємозв'язку та взаємозалежності країн світу.
6. Основні підходи до тлумачення поняття глобалізації.
7. Сучасні процеси міждержавної економічної та політичної інтеграції.
8. Напрями формування світової економічної системи.
9. Роль сучасних інформаційно-комунікаційні технології у економічній глобалізації.
10. Зміст глобалізації екологічної сфери.
11. Уніфікація культури як складова глобалізації.
12. Світоглядний аспект глобалізації.
13. Суспільні чинники глобалізації.
14. Глобалізація та локалізація.
15. Основні концепції глобалізації.
16. Поняття глобалістики як міждисциплінарної галузі наукових досліджень.
17. Основні етапи розвитку глобалістики.
18. Цивілізаційний підхід до аналізу процесів глобалізації.
19. Концепція глобальної спільності М.Чешкова.
20. Сучасні напрями досліджень у структурі глобалістики.
21. Прояви глобалізації у духовно-культурній сфері.
22. Ціннісні конфлікти як наслідок глобалізації.
23. Конфліктна природа культурної глобалізації.
24. Екстремізм як реакція на глобалізацію.
25. Форми та рушійні сили екстремізму в умовах глобалізації.
26. Основні соціально-етичні проблеми глобалізації.
27. Роль етичних цінностей в глобалізаційному процесі.
28. Ціннісні орієнтири міжнародних відносин в епоху глобалізації.
29. Роль держави в глобальному суспільстві.
30. Поняття та класифікації глобальних проблем.
31. Соціально-економічні та екологічні проблеми глобального характеру.
32. Глобальні проблеми безпеки.

33. Глобальні політичні проблеми.
34. Поняття глобального управління.
35. Основні моделі глобального управління.
36. Модель управління вирішенням глобальних проблем на основі ООН.
37. Глобальні цілі у галузі стійкого розвитку до 2030 р. та механізми їх досягнення.
38. Поняття управлінської глобалістики.
39. Поняття та особливості глобальних криз.
40. Геополітична криза підтримання миру та управлінський механізм їх розв'язання в межах ООН.
41. Сутність глобальної демографічної кризи та еміграційна політика.
42. Екологічна криза та глобальне управління у сфері екології.
43. Інформаційна криза та напрями управління на глобальному рівні з метою її розв'язання.
44. Поняття міжнародної організації як суб'єкта глобального управління.
45. Поділ міжнародних організацій за характером членства і юридичною природою учасників.
46. Глобальні та регіональні міжнародні організації.
47. Міжнародні організації загальної та спеціальної компетенції.
48. Міждержавні й наддержавні міжнародні організації.
49. Регулюючі та координуючі функції міжнародних організацій у процесах глобального управління.
50. Контрольні та оперативні управлінські функції міжнародних організацій.
51. ООН як найбільш впливовий суб'єкт глобального управління.
52. Роль Світового банку в управлінні економічними процесами на глобальному рівні.
53. Глобальні управлінські впливи МВФ на фінансово-економічні відносини.
54. ОЕСР як впливовий суб'єкт глобального економічного управління.
55. Функції СОТ щодо глобального регулювання міжнародної торгівлі.
56. Глобальні управлінські впливи ЮНЕСКО на гуманітарну сферу.
57. Галузеві міжнародні організації та їх роль у глобальному управлінні.
58. Загальна характеристика процесів становлення і розвитку наддержавних регіональних об'єднань як суб'єктів глобального управління.
59. Інституційна система ЄС, Африканського союзу та Андського співтовариства, її подібність до державної.
60. Наддержавний характер управлінських впливів ЄС, Андського Співтовариства і Африканського Союзу.
61. Особливості реалізації рішень, прийнятих на рівні ЄС, Андського Співтовариства і Африканського Союзу.
62. Інституційна система та основні напрями функціонування ЄАЕС.
63. Інституційна система та управлінська діяльність ASEAN.
64. Основні підходи до визначення ТНК.
65. Особливості територіального розміщення ТНК.
66. ТНК як "рушійні сили" глобалізації суспільного розвитку.

67. Регіональні системи управління ТНК.
68. Поняття глобального громадянського суспільства.
69. Основні типи міжнародних неурядових організацій.
70. Співпраця міжнародних неурядових організацій з урядами держав у процесах глобального управління.
71. Міжнародні неурядові економічні організації як суб'єкти глобального управління у сфері економіки.
72. Переваги та потенційні небезпеки участі міжнародних неурядових організацій у глобальному управлінні.
73. Зміна характеру і змісту управлінської діяльності традиційної держави під впливом глобалізації.
74. Процеси універсалізації у сфері держави і права.
75. Нова класифікація функцій держави в умовах глобалізації.
76. Вплив глобалізації на політичну функцію держави.
77. Реалізація економічної функції держави в умовах глобалізації.
78. Трансформація соціальної функції держави під впливом глобалізації.
79. Екологічна функція держави в умовах глобалізації.
80. Глобальний характер функції охорони та захисту прав і свобод людини.
81. Глобалізація інформаційної сфери та національна держава.
82. Уніфікація культури та культурна функція держави.
83. Поняття державного суверенітету та його обмеження в умовах глобалізації.
84. Вплив глобалізації на сутність та функціональне призначення державного суверенітету.
85. Відносний характер державного суверенітету в сучасному світі.
86. Протиріччя між зростаючою взаємозалежністю країн і збереженням державного суверенітету.
87. Обмеження державного суверенітету в моделях колективної безпеки.
88. Реальний та формальний суверенітет держави у сучасних умовах.
89. Світова тенденція універсалізації управлінських принципів.
90. Всесвітній процес розширення участі громадян в управлінні державою.
91. Глобальний розвиток електронного уряду.
92. Запровадження децентралізованих моделей управління державою у різних регіонах світу.
93. Поширення нового державного (публічного) менеджменту у глобальному масштабі.
94. Адаптація державної політики до процесів глобалізації управління.
95. Глобальні мережі як модель управління суспільними процесами.
96. Механізми впливу ООН на цілі державної політики.
97. Глобальні цілі Світового банку та їх інтеграція у діяльність урядів світу.
98. Пріоритети МВФ та їх впровадження у державне стратегічне планування.
99. Стратегія ЮНЕСКО та її здійснення на національному рівні.
100. Стратегія "Глобальна Європа 2050" як основа політики країн ЄС.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Афонін Е. А. Глобальне громадянське суспільство як феномен сучасного глобального світу / Е. А. Афонін, Т. В. Бельська // Вісник НАДУ. – 2013. – № 4. – С. 9-16.
2. Бек У. Власть и ее оппоненты в эпоху глобализма. Новая всемирно политическая экономия / У. Бек ; пер. с нем. А. Б. Григорьева, В. Д. Седельника; послесл. В. Г. Федотовой, Н. Н. Федотовой. – М. : Прогресс Традиция; Территория будущего, 2007. – 464 с.
3. Войтович Р. В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз) : монографія / Р. В. Войтович. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 680 с.
4. Глобалізація та управління суспільними процесами : нав. посіб. / кол. авт.: С. О. Кравченко, В. В. Карлова, О. А. Корнієвський та ін. – К. : УкрСІЧ, 2016. – 156 с.
5. Глобальна та національна безпека : підручник / кол. авт.: В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника. – К. : НАДУ, 2016. – 784 с.
6. Глобальне управління – 2025 : доповідь Національної розвідувальної ради США та Інституту ЄС із досліджень безпеки / пер. з англ. Г. Лелів. – Л. : Літопис, 2011. – 120 с.
7. Дорошкевич А. С. Філософія глобальних проблем сучасності : консп. лекцій / А. С. Дорошкевич, О. Є. Сук, А. П. Смелянцев. – Х. : ХНАДУ, 2014. – 174 с.
8. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 7 : Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції. – 2011. – 764 с.
9. Ильин И. В. Глобалистика в контексте политических процессов / И. В. Ильин. – М. : Изд-во МГУ, 2010. – 302 с.
10. Інноваційно-інвестиційний розвиток суспільства : навч. посіб. / кол. авт. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), В. Ф. Мартиненко, С. О. Кравченко та ін. – К. : УкрСІЧ, 2014. – 332 с.
11. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій : навч. посіб. / О. М. Скрипник. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2011 – 226 с.
12. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник / Є. М. Суліма, М. А. Шепелев. – К. : Вища школа, 2010. – 544 с.
13. Управління суспільними процесами: глобалізаційний вимір : навчальний посібник / кол. авт.: Кравченко С.О., Вернудіна І.В., Карлова В.В. та ін. – К. : УкрСІЧ, 2017. – 240 с.
14. Чешков М. А. Глобалистика как научное знание. Очерки теории и категориального аппарата / М. А. Чешков. – М. : НОФМО, 2005. – 224 с.
15. Юськів Б. М. Концепція і парадигми глобального управління / Б. М. Юськів // Політичний менеджмент. – 2009. – № 1. – С. 119-130.

Додаткові джерела

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / З. Бауман; пер. з англ. І. Андрущенко; за наук. ред. М. Винницького. – К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008. – 109 с.
2. Баштанник В. Трансформація статусу національної держави в умовах розвитку інтеграційних процесів / В. Баштанник // Зб. наук. пр. НАДУ. – 2009. – Вип. 2. – С. 20-21.
3. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма – ответы на глобализацию / У. Бек; пер. с нем. А. Григорьева и В. Седелникова; общ. ред. и послесл. А. Филиппова. – М. : Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
4. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн ; пер. с англ. П. М. Кудюкина ; под общ. ред. Б. Ю. Кагарлицкого. – СПб. : Университетская книга, 2001. – 416 с.
5. Валлерстайн И. Конец знакомого мира. Социология XXI / И. Валлерстайн; пер. с англ. под ред. В. Л. Иноземцева. – М. : Логос, 2004. – 368 с.
6. Василенко И. А. Политическая глобалистика : учеб. пособ. / И. А. Василенко. – М. : Логос, 2000. – 360 с.
7. Ващенко К. О. Зовнішні пріоритети України та нові моделі стратегічного партнерства: навч.-метод. матеріали / К. О. Ващенко, Р. В. Войтович. – К. : НАДУ, 2013 – 60 с.
8. Волынчук А. Б. Международные организации политического и экономического сотрудничества : учеб. пособ. / А. Б. Волынчук, С. В. Севастьянов. – Владивосток : Изд-во ВГУЭС, 2008. – 164 с.
9. Гидденс Э. Ускользающий мир: как глобализация меняет нашу жизнь / Э. Гидденс ; пер. с англ. М. Коробочкина. – М. : Весь Мир, 2004. – 120 с.
10. Горбач Л. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л. Горбач, О. Плотніков. – К. : Кондор, 2005. – 263 с.
11. Грицяк І. А. Глобальне врядування: теоретико-методологічні аспекти / І. А. Грицяк. – http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpndidps/2011_1/Zmist_2011_1/Grytskyak_I.pdf
12. Державний суверенітет: теоретико-правові проблеми : монографія / за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. – Х. : Право, 2010. – 272 с.
13. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. – К. : Центр навч. л-ри, 2009. – 223 с.
14. Мокій А. І. Міжнародні організації : навч. посіб. / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. – К. : Центр учбов. л-ри, 2011. – 280 с.
15. Полтораков О. Ю. Глобальне громадянське суспільство в системі міжнародних відносин / О. Ю. Полтораков // Дослідження світової політики : зб. наук. пр. – 2008. – Вип. 44. – С. 149–156.
16. Потехін О. Глобалізація системи безпеки : навч. посіб. / О. Потехін, І. Тодоров. – Д. : Ноулідж, 2011. – 246 с.
17. Преобразование нашего мира: Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года : Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН A/RES/70/1 от 25 сент. 2015 г. – <http://www.un.org/ru/documents/ods.asp?m=A/RES/70/1>

18. Радзієвський І. Сучасні тенденції розвитку системи державного управління: концептуальний вимір / І. Радзієвський // Вісник державної служби України. – 2008. – № 4. – С. 24-28.
19. Рибалко Ю. С. ТНК в інституційній архітектурі глобального урядування світової економіки / Ю. С. Рибалко // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2014. – №1(2014). – С. 217-224.
20. Сиротенко А. Глобальні проблеми людства / А. Сиротенко // Географія та основи економіки в школі. – 2002. – № 1. – С. 11-16.
21. Скавронська І. В. Місце і роль ТНК у розвитку національних економік / І. В. Скавронська, О. В. Мадараш / Молодий вчений. – 2016. – № 4 (31). – С. 197-200.
22. Сурмін Ю. П. Тенденції розвитку державного управління / Ю. П. Сурмін // Вісн. НАДУ. – 2007. – № 2. – С. 5-14.
23. Фідря Н. Глобальні проблеми людства та ідея сталого розвитку суспільства / Н. Фідря // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2005. – № 33. – С. 17-21.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua>
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/ua>
4. Інститут законодавства Верховної Ради України. – <http://instzak.rada.gov.ua>
5. Інститут світової політики. – <http://www.iwp.org.ua>
6. Міжнародний центр перспективних досліджень. – <http://www.icps.com.ua>
7. Національна академія державного управління при Президентові України. – <http://www.academy.gov.ua>
8. Національний інститут стратегічних досліджень. – <http://www.niss.gov.ua>
9. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. – <http://www.razumkov.org.ua>
10. Фонд "Демократичні ініціативи" ім. І.Кучеріва. – <http://www.dif.org.ua>
11. Центр політико-правових реформ. – <http://www.pravo.org.ua>

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ, ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА БЕЗПЕКА

*Кравченко Сергій Олександрович
Євмєшкіна Олена Леонідівна*

Методичні рекомендації

В авторській редакції

Підписано до друку __.12.2018 р.

Формат 60x84/16. Друк офсетний. Папір офсетний.

Гарнітура Times. Обл-вид. арк. ____.

Умов. друк. арк. ____ . Наклад 100 прим.

Віддруковано у типографії «ПП«КП»УкрСІЧ» з оригіналів авторів.
02660, Київ, вул. Магнітогорська, 1, оф. 216, тел. 224-58-24